

## Populační vývoj Polska

Bakalářská práce se zabývá populačním vývojem v Polsku od roku 1946 do současnosti. Je popisně-analytického charakteru, analýzu autorka pojala dosti obecně. Práce je rozdělena do 10 kapitol, zarámovaných úvodem a závěrem. Vlastním tématem se zabývají kapitoly dvě až devět, v nichž je zpracován populační vývoj po jednotlivých komponentách v časovém vývoji, počtem obyvatel a jeho strukturou počínaje a migrací konče. V desáté kapitole jsou stručně zmíněny odhady budoucího vývoje polského obyvatelstva podle prognóz polského statistického úřadu a OSN. Práce je logicky dobře strukturována, vytyčen je cíl práce, uvedeny zdroje dat a upozorněno na rozdíly v třídění populace oproti standardním, v rámci historie sčítání lidu je stručně popsán i jeho obsah.

Autorka používá standardní metody a ukazatele demografické analýzy, což je pro charakter takovéto práce dostačující, nevyužívá však všech jejích možností. Zejména postrádám standardizaci úmrtnosti, kterou považují pro hodnocení vývoje úmrtnosti v delším časovém období za nezbytnou, hrubé míry úmrtnosti jsou v časovém vývoji zkreslující, navíc chybí analýza rozdílů mezi pohlavími.

K práci si dovoluji uvést ještě několik dalších věcných i formálních připomínek:

1. Ačkoliv uvádění rozdílů mezi městem a venkovem práci určitě obohacuje, není bohužel nikde popsáno, co se v Polsku rozumí městským a venkovským obyvatelstvem resp. zda takto tříděná data jsou v časových řadách vůbec srovnatelná.
2. Autorka sice v kapitole Historie sčítání lidu uvádí, že v Polsku se nezjišťuje při sčítání lidu náboženské vyznání, ale přesto na str. 15 uvádí základní strukturu obyvatelstva podle náboženského vyznání, zajímal by mne proto zdroj dat, který není nikde uveden.
3. Vývoj vzdělanostní struktury je zpracován jen povrchně v rámci veškerého obyvatelstva, zlepšení vzdělanostní úrovně by bylo vhodné prezentovat na vzdělání mladších věkových skupin obyvatel.
4. Ačkoliv si autorka uvědomuje, že populační vývoj určitého regionu není vhodné hodnotit jen analyticky a vidí souvislosti vývoje jeho určitých komponent, přesto vývoj sňatečnosti a rozvodovosti uvádí v oddělených kapitolách, přičemž ale u rozvodovosti pak poněkud nelogicky poukazuje na vývoj počtu sňatků - v textu to pak je matoucí, lépe by bylo obě kapitoly spojit. Pokud je hodnocen vývoj absolutního počtu sňatků, měl by být zmíněn vliv generačního posunu narozených v poválečné vlně porodnosti, takto se zdá, že si to autorka neuvědomuje (str. 28).
5. S tím souvisí i poznámka, či dotaz k tab. 4.1 v kapitole o porodnosti (str. 17): proč časová řada počtů živě narozených dětí začíná teprve rokem 1960? (zkrácená řada je i v tab. 3.1, s. 14 - proč)
6. Ještě ke kapitole o úmrtnosti: komentovány jsou rozdíly specifických měr úmrtnosti podle pohlaví, proto by bylo vhodné – např. v příloze – tento komentář doplnit údaji nebo alespoň grafem. Vývoj naděje dožití při narození by měl být doplněn o vývoj i v jiném věku – senioři.
7. Jednostránkový závěr nemůže být pro práci tohoto typu dostatečný – byť je v tomto případě kvalitní a zaměřen na porovnání s ostatní Evropou.
8. U počtů obyvatel ani v metodice není uvedeno, jaké stavy obyvatel jsou v tabulkách i grafech uváděny. K některým grafům (např. přírůstky obyvatelstva) by bylo vhodné dát do přílohy i vlastní data.
9. Z formálního hlediska práci hodně znehodnocuje hodně gramatických chyb, chyby v interpunkci, časté nepřesnosti ve vyjadřování (např. str. 12, 17, 20, 23, 24, 34). Upozorňuji také na dvakrát stejné číslo grafu 5.2 a chybějící 5.1 (str. 22 a 23) a dvě tabulky 4.3 (str. 19 a 20). Na více místech je rozdíl relativních podílů opět udáván v procentech, ačkoliv by to měly být procentní body.

Na hodnocené práci lze ocenit, že autorka postupovala systematicky, populační vývoj správně rozdělila do několika etap a snažila se jej vidět v politicko sociálních a ekonomických souvislostech. Ačkoliv mám k zpracování dost výhrad, splňuje podle mého názoru práce Lucie Štenglové obsahové i formální požadavky kladené na bakalářskou práci, a proto ji doporučuji k obhajobě.